

อิริยาบถในงานประติมากรรมหิน

ACTION IN STONE SCULPTURE

ชนาธิป ชัยยะฮ่างกูร

CHANATHIP CHAIYAYANGKUL.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2550

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

อิริยาบถในงานประติมากรรมหิน
ACTION IN STONE SCULPTURE

ชนาธิป ชัยยะช่างกูร
CHANATHIP CHAIYAYANGKUL

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 74555
วัน,เดือน,ปี..... - 3 ต.ค. 2550

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์
บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2550

ACTION IN STONE SCULPTURE

CHANATHIP CHAIYAYANGKUL

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF FINE ARTS PROGRAM IN VISUAL ARTS
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG
2007

COPYRIGHT 2007

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

บทคัดย่อ (ภาษาไทย)	อิริยาบถในงานประติมากรรมหิน
บทคัดย่อ(ภาษาอังกฤษ)	ACTION IN STONE SCULPTURE
นักศึกษา	นายชนาธิป ชัยยะยางกูร
รหัสประจำตัว	48062609
ปริญญา	ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์
พ.ศ.	2550
อาจารย์ ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์	รศ. สรรณรงค์ สิงหเสนี

บทคัดย่อ

ในบรรดาสรรพสิ่งต่างๆ ที่มีชีวิตบนโลกใบนี้ รูปร่าง สรีระทางกายภาพของมนุษย์ชาติ เรานั้น ไม่ว่าจะ เป็นเพศชายหรือเพศหญิง ล้วนต่างมีรูปทรง สัดส่วน ที่สมดุล สอดคล้องเหมาะสม กลมกลืน และมีความลงตัวอย่างที่สุดในการดำรงชีวิต ลักษณะท่าทางความงดงามสรีระร่างกายของมนุษย์แต่ละเพศ ต่างเป็นจุดสนใจและแรงดึงดูดต่อเพศตรงข้าม สิ่งนี้เป็นส่วนหนึ่งที่ธรรมชาติได้เสกสรรปั้นแต่งขึ้น เพื่อสร้างแรงจูงใจในการดำรงเผ่าพันธุ์ของมนุษย์ชาติให้ดำรงอยู่สืบไป และจากความบังคาลใจในเรื่องราวของสรีระ รูปทรงอิริยาบถท่วงท่าต่างๆของมนุษย์นี้เองจึงได้นำมาถ่ายทอดเป็นเนื้อหาในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมสลักหิน โดยการตัดทอนรูปทรงที่เป็นรายละเอียดปลีกย่อย ให้เหลือคงไว้เฉพาะรูปทรงเส้นสายที่เรียบง่ายมีชีวิตชีวาและตานุ่มนวล ไม่สลัดซับซ้อน อีกทั้งการถ่ายทอดสอดแทรกและแฝงเร้นไว้ซึ่งแง่คิดในเชิงปรัชญา โดยอาศัยรูปแบบผลงานนามธรรมและกึ่งนามธรรมในลักษณะภาพเชิงสัญลักษณ์ โดยมีวัสดุหินที่นำมาแกะสลักเป็นตัวแปรรองรับทักษะฝีมือและชั้นเชิงทางความคิดเพื่อให้ผลงานบรรลุถึงจุดมุ่งหมายสูงสุดตามที่วางไว้

Title of Thesis: Gestures of Stone Sculptures
Student's : Mr. Chanathip Chaiyayanggul
Student's ID: 480622609
Degree's title: Master Degree of Arts
Program: Visual Arts
Year: 2007
Advisor: Prof. Sannarong Singhaseni

ABSTRACT

Among all creatures in this world, if we consider from human beings' physical both body and shape, either woman or man all of them have their forms and shapes, which are balance and assimilate for their living. Gestures and beautiful movements of their bodies in each gender can attract to the opposite sex. This is a part of natural creation to originate motivation in preserving their races to continue.

This thesis has been inspired by beauties of forms, bodies posing and gestures of human beings and then transformed all physical beauties of human into creative artworks in forms of stone sculptures. Reduction all details and remains only simple and lively outline, which will attract to people's sights. Every piece of these art theses will be created to focus the softness and not complicated; the works have been created on the base of philosophy and symbols in abstract and semi-abstract styles. Stone is a raw material that the artist has chosen to do his sculpture works to show his skills and his concepts clearly and achieve to his ultimate goals as well.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ศิลปะฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดี ด้วยอาศัยคำแนะนำและคำปรึกษาจาก รศ.สรธรรมรงค์ สิงหนเสนี ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ อีกทั้งคณาจารย์ภาควิชาวิจิตรศิลป์คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทุกๆ ท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และให้ความอนุเคราะห์สนับสนุนในทุกๆ เรื่องแก่ข้าพเจ้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งศาสตราจารย์ชอุค นิ่มเสมอ ผู้ซึ่งได้ให้แง่คิด มุมมอง ทักษะคิดและความเมตตาทางด้านศิลปะแก่ข้าพเจ้าเป็นอย่างมาก จึงทำให้ข้าพเจ้าสามารถทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้บรรลุวัตถุประสงค์สำเร็จ ลุล่วงได้ด้วยดีเป็นอย่างดี ซึ่งคุณประโยชน์และความรู้อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอมอบแด่ผู้มีพระคุณทุกๆ ท่าน

ชนาธิป ชัยยะขางกูร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	II
กิตติกรรมประกาศ	III
สารบัญ	IV
สารบัญภาพ	V
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญของการสร้างสรรค์	1
1.2 ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
1.3 ขอบเขตของการสร้างสรรค์	2
1.4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการสร้างสรรค์	2
บทที่ 2 ประวัติความเป็นมา	3
2.1 อิทธิพลและแนวคิดปรัชญาตะวันออกในงานศิลปกรรม	4
2.2 อิทธิพลจากงานศิลปะสกุลช่างโบราณ	4
2.3 งานศิลปกรรมที่เกี่ยวข้องและอิทธิพลที่ได้รับ	6
บทที่ 3 แนวคิดในการสร้างสรรค์	8
3.1 รูปแบบการสร้างสรรค์	11
3.2 เทคนิคและวิธีการในการสร้างสรรค์	11
บทที่ 4 วิธีดำเนินการสร้างสรรค์	13
4.1 ภาพร่างและกระบวนการสร้างงาน	13
4.2 วิเคราะห์การสร้างสรรค์	20
4.3 วิเคราะห์ทัศนธาตุ	20
4.4 วิเคราะห์โครงสร้างองค์ประกอบ	21
4.5 การพัฒนาผลงาน	26
ผลงานวิทยานิพนธ์	27
บทที่ 5 สรุปผลการสร้างสรรค์และข้อเสนอแนะ	37
บรรณานุกรม	38
ประวัติผู้เขียน	39

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 งานกะลาและสกุลช่างโบราณไทย	5
2.2 งานประติมากรรมนูนสูงสกุลช่างโบราณไทยสมัยอยุธยา.....	5
2.3 ผลงานประติมากรรมร่วมสมัยโดย บรินคูชี.....	7
2.4 ผลงานประติมากรรมร่วมสมัยโดย เฮนรี มัวร์	7
3.1 แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม	9
3.2 แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม	9
3.3 แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม	10
3.4 แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม	10
3.5 ฆ้อนและสิ่วประเภทต่างๆ.....	12
4.1 ภาพร่างวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1	14
4.2 ภาพร่างวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2	15
4.3 ภาพร่างวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3	16
4.4 ภาพร่างวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4	17
4.5 ภาพร่างวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 5	18
4.6 ภาพร่างวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 6	19
4.7 ภาพวิเคราะห์ผลงานนิทราใต้แสงจันทร์ 2549	23
4.8 ภาพวิเคราะห์ผลงานตัวตนกับความว่าง 2550.....	25
4.9 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1 หลิงเปลือย 2549.....	28
4.10 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2 นิทราใต้แสงจันทร์ 2549	29
4.11 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3 พระจันทร์เสี้ยวในร่างหลิงเปลือย 2550.....	30
4.12 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4 นิทรา 2550	31
4.13 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 5 ท่วงท่าและลีลา 2550	32
4.14 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 6 ท่วงท่าและลีลา 2550.....	33
4.15 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 7 พระจันทร์เสี้ยวในร่างหลิงเปลือย 2550.....	34
4.16 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 8 ตัวตนกับความว่าง 2550	35
4.17 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 9 กำเนิด 2550	36

บทที่ 1

บทนำ

วิทยานิพนธ์ผลงานศิลปกรรมในหัวข้อ "อิริยาบถในงานประติมากรรมหิน" นี้ถือว่าเป็นงานวิจัย ผลงานศิลปกรรมในขอบข่ายของงานประติมากรรมสลักหิน ในฐานะงานทางวิชาการ เพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์ ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า เรียงลำดับความคิด และวิเคราะห์พัฒนาการที่ครอบคลุมทั้งรูปแบบผลงาน เนื้อหา ที่ถูกนำมาสะท้อนถ่ายทอดในตัวงานตลอดจนขบวนการทางเทคนิควิธีการในการสร้างสรรค์ผลงาน

การสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมสลักหินนั้น ถือว่าเป็นงานประติมากรรมที่มีขั้นตอนที่จบลงในตัวเอง มิได้ยุ่งยากสลับซับซ้อน หากแต่เป็นงานสร้างสรรค์ซึ่งเป็นการแสดงความสามารถเฉพาะตัวผู้สร้างงานต้องมีความละเอียดอ่อน เข้าใจและเข้าถึงในวิธีการสร้างงาน อีกทั้งธรรมชาติของตัววัสดุในการทำงานนั้นก็คือหิน ที่นำมาแกะสลัก ซึ่งต้องอาศัยความชำนาญและการสังเกตรู้ชัดถึงคุณสมบัติของหินประเภทต่างๆ ที่นำมาแกะสลักเพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการจะถ่ายทอดลงในชิ้นงานประติมากรรม

ในส่วนของเนื้อหาที่ต้องการจะบอกเล่า ถ่ายทอดลงในตัวผลงาน เป็นเรื่องราวและแรงบันดาลใจในรูปร่าง รูปทรง สรีระ ท่าทางและท่วงท่าในลักษณะต่างๆ ของมนุษย์ โดยเฉพาะท่วงท่าของเพศหญิง โดยการตัดทอนและลดความสลับซับซ้อนในสัดส่วนปลีกย่อยที่ไม่จำเป็นให้คงเหลือไว้แต่เส้นสายและรูปทรงที่เรียบง่าย สวยงาม เพื่อแสดงถึงสาระที่เป็นแก่นของเรื่องราวที่ต้องการจะถ่ายทอด อีกทั้งมีการสอดแทรกปรัชญาและอุดมคติบางสิ่งเพื่อความสมบูรณ์ สอดคล้องและแฝงไว้ซึ่งแง่คิดอันที่จะนำไปสู่จุดมุ่งหมายสูงสุดในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมสลักหิน

1.1 ความสำคัญของการสร้างสรรค์

ธรรมชาติถือว่าเป็นต้นกำเนิดและบ่อเกิดของสรรพสิ่งต่างๆ บนโลกของเราใบนี้และแม่ธรรมชาติก็ได้เสกสรรปั้นแต่งทุกสรรพสิ่งให้ได้มีแง่มุมทั้งงดงาม มีความสอดคล้องประสานกลมกลืน อีกทั้งยังแฝงเร้นไว้ซึ่งความชาญฉลาดในการสร้างสรรค์สรรพสิ่งให้มีสรีระทางกายภาพที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินชีวิตและการดำรงไว้ซึ่งเผ่าพันธุ์

ในบรรดาสัตว์ที่มีชีวิตทั้งหลายบนโลกของเรานี้ มนุษย์ชาติเราจะเป็นสิ่งมีชีวิตประเภทเดียวที่มีรูปร่าง สรีระทั้งงดงามเพียบพร้อมสอดคล้องและเหมาะสมกับการดำเนินชีวิตที่ได้เปรียบมากที่สุด สรีระร่างกายระหว่างเพศชายและเพศหญิง ต่างมีบุคลิกภาพที่แตกต่าง ลักษณะ โครงสร้างที่เป็นเรื่องเฉพาะตัว หากแต่สามารถสร้างแรงจูงใจและแรงดึงดูดซึ่งกันและกันเพื่อการดำรงเผ่าพันธุ์อันเป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่แม่ธรรมชาติได้วางไว้

สำหรับมนุษย์เพศชาย รูปทรง สรีระ ท่วงท่าและอิริยาบถในลักษณะต่างๆ ของเพศหญิงจะเป็นสิ่งที่มี ความงดงาม เสริมสร้างแรงกระตุ้นและมีพลังดึงดูดจนเป็นที่มาของการสร้างสรรค์ ผลงานศิลปกรรมชิ้นเยี่ยมของมนุษย์ชาติเรามาทุกยุคทุกสมัย แรงบันดาลใจที่ได้รับจากเลือดเนื้อ

จิตวิญญาณ ในมนุษย์เพศหญิงของเพศชายเรานั้นเปรียบเสมือนกับขั้วแม่เหล็กที่ดึงดูดซึ่งกันและกัน และเสริมสร้างความเจริญ รุ่งเรืองของสรรพสิ่งเปรียบได้ดั่งกับพลังธรรมชาติอันยิ่งใหญ่ที่พร้อมจะขับเคลื่อนกลไกแห่งการดำเนินชีวิตให้บรรลุสู่ความเจริญงอกงาม

ด้วยทัศนคติความเชื่อความเป็นไปแห่งความงดงามในรูปร่าง รูปทรง ท่วงท่าอิริยาบถในสตรีเพศนี้ คือที่มามูลเหตุและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมของข้าพเจ้า เพื่อถ่ายทอดและสะท้อนถึงความงดงามอันยิ่งใหญ่ที่เพศชายมีต่อเพศหญิง

1.2 ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อแสดงออกให้เห็นถึงสาร์ตตะทางกายภาพในลักษณะท่วงท่าและอิริยาบถต่างๆ ที่เป็นความงดงาม สอดคล้อง กลมกลืนในสรีระทางร่างกายของเพศหญิง อีกทั้งยังแฝงไว้ซึ่งแง่คิดทางปรัชญา อันเป็นอุดมคติทางความคิด เพื่อต้องการจะถ่ายทอดเรื่องราวความเป็นไปในลักษณะภาพผลงานเชิงสัญลักษณ์ซึ่งแฝงเร้นไว้ซึ่งความเป็นรหัสลับ

1.3 ขอบเขตของการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมให้ได้มีคุณค่าสูงสุดตามจุดมุ่งหวังที่วางไว้นั้นต้องประกอบด้วยรูปแบบที่ชัดเจนลงตัว เนื้อหาที่แจ่มแจ้งมีแง่คิดที่มุ่งไปสู่การยกระดับจิตใจของผู้เสพ อีกทั้งเทคนิควิธีการในการสร้างสรรค์ผลงานต้องมีความสอดคล้อง ประสานกลมกลืน ควบคุมวิธีการในการสร้างงานให้เป็นไปตามครรลองของรูปแบบและเนื้อหาไว้ได้

ในส่วนของการสร้างสรรค์ผลงานในชุดงาน อิริยาบถในงานประติมากรรมสลักหินนั้น ข้าพเจ้ามีหลักปรัชญาในการทำงานคือ ต้องดำเนินงานด้วยความเรียบง่าย ปราศจากกรรมวิธีที่ยุ่งยากสลับซับซ้อน หวนกลับไปสู่ธรรมชาติที่ดั้งเดิม ไร้การปรุงแต่งที่มากมาย คัดทอนในสิ่งที่ไม่จำเป็นออกให้มากที่สุด คงเหลือไว้เฉพาะสาร์ตตะที่ต้องการจะถ่ายทอดโดยอาศัยวัสดุหินเพียงก้อนเดียวที่เป็นวัสดุในการบอกเล่าเรื่องราวเนื้อหา รูปแบบต่างๆ เพื่อบอกเล่าถึงสภาพจิตวิญญาณแห่งความเป็นมนุษย์ที่ดำรงอยู่อย่างสอดคล้อง กลมกลืน และมีความศรัทธาเคารพต่อแม่ธรรมชาติอันเป็นบ่อเกิดของสรรพสิ่ง

1.4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมให้ได้มีคุณค่าตามความต้องการของผู้สร้างย่อมสะท้อนถึงสภาวะจิตใจและสถานะทางอารมณ์ความคิดสติปัญญาของผู้สร้าง อีกทั้งผู้ที่ชมงานเสพคุณค่าทางศิลปะของผลงานย่อมที่จะได้รับความอัมเมม ปิติความสุขและคุณค่าของศิลปะยังสามารถพัฒนาชีวิตและจิตใจของผู้เสพให้ประณีตยิ่งขึ้น ละเอียดงดงามขึ้น อีกทั้งการวิเคราะห์แยกแยะความเป็นไปในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมในฐานะงานทางวิชาการ ก็สามารถใช้เป็นข้อมูลและแนวทางทั้งแก่ตัวศิลปินผู้สร้างงานเองและผู้ที่มีความสนใจได้ศึกษาหาความรู้ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในวิชาการด้านศิลปะ

บทที่ 2

ประวัติความเป็นมา

ตั้งแต่เด็กจนโตข้าพเจ้ามีศิลปะนิสัยที่ติดตัวมาอยู่ 3 สิ่ง ซึ่งจะคงดำรงอยู่ในวิถีทางการดำเนินชีวิตของข้าพเจ้าตลอดไป สิ่งแรกนั่นก็คือ "นิสัยรักการอ่าน" สิ่งที่สอง คือ "รักธรรมชาติและชอบเลี้ยงสัตว์ปลูกต้นไม้" และสิ่งสุดท้าย คือ "รักและชอบการสะสมของเก่า โบราณวัตถุที่มีความงามทางศิลปะ"

สำหรับศิลปะนิสัยรักการอ่านนั้น จำได้ว่าในวัยเด็กชั้นประถม ข้าพเจ้าชอบอ่านหนังสือที่เกี่ยวข้องกับสิ่งมหัศจรรย์ เรื่องลึกลับ อำนาจลึกลับ คำสาปโบราณ เกจิคนาจารย์ ผู้ขมังเวทย์ ชีวิตหลังความตาย มนุษย์ต่างดาว หนังสือเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ หนังสือความรู้รอบตัวประเภทต่างๆ ตามแต่ความสนใจในแต่ละช่วง

ด้วยพื้นฐานองค์ความรู้และโลกทัศน์ที่ได้จากการอ่าน ทำให้ข้าพเจ้ามีพัฒนาการทางความคิดที่แตกยอดกว้างขวางออกไป จนในขณะที่ยังเรียนเพียงชั้นมัธยมต้นข้าพเจ้าก็สนใจที่จะอ่านหนังสือประเภทต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์สังคมและการเมือง วรรณกรรมระดับโลกประเภทต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นของ ตอลสตอย คาลันมาร์ช คานธี เหม่าเจ๋อตุง วรรณกรรมไทยในยุคแสวงหาความหมาย

สิ่งต่างๆ ที่ได้รับจากการอ่านหนังสือเหล่านี้ ได้เริ่มก่อตัวเป็นแนวคิดและอุดมคติและเมื่อเข้าเรียนศิลปะที่วิทยาลัยช่างศิลป์ก็เริ่มมาสนใจอ่านงานที่เกี่ยวข้องกับ ปรัชญา และศาสนา ทั้งของท่านระพินทรนาถ ฐากูร คาลิล ยิบราน กฤษณะมูรติ เล่าจื๊อ จางจื๊อ และพุทธปรัชญาทั้งฝ่ายเถรวาทและมหายาน จนมาถึงจุดที่ข้าพเจ้าต้องออกไปแสวงหาประสบการณ์จริง ซึ่งข้าพเจ้าคิดว่าต้องมีอะไรที่มากกว่าการอ่าน ด้วยวัยเพียง 20 ปีของข้าพเจ้า ก็ออกเดินทางมุ่งหน้าสู่ประเทศอินเดีย และได้ใช้ระยะเวลาในการศึกษาหาประสบการณ์อยู่ในประเทศอินเดียเป็นระยะเวลา 2 ปี และเมื่อข้าพเจ้าได้เรียนจบระดับปริญญาตรี ข้าพเจ้าก็ได้เดินทางกลับมาประเทศอินเดียอีกครั้งโดยได้เข้าศึกษาอยู่ที่ภาควิชาปรัชญาตะวันออกของมหาวิทยาลัยพาราณสี

ส่วนศิลปะนิสัยอย่างที่สองก็คือ ความรักในธรรมชาติ ในช่วงวัยเด็กของข้าพเจ้าเหมือนมีอาณาจักรส่วนตัว ชอบเลี้ยงสัตว์และปลูกต้นไม้ ซึมซับและคลุกคลีให้ความรักความเข้าใจกับเพื่อนร่วมโลกเหล่านี้มาตลอด ข้าพเจ้าเลี้ยงสัตว์และปลูกต้นไม้มาเกือบจะทุกชนิดทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นสัตว์เลี้ยง สัตว์น้ำ สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ สัตว์ปีก สัตว์เลื้อยคลาน ส่วนต้นไม้ก็จะเลือกมาปลูกมาสะสมตามความสนใจในแต่ละช่วง เช่น บางช่วงข้าพเจ้าสนใจในเรื่องของวาน ก็หาซื้อวานแทบทุกชนิดมาปลูกมาขยายพันธ์ บางช่วงชอบบอนสี บอนไซ บางช่วงชอบไม้ดอก เช่น กุหลาบ กล้วยไม้ บัว มะลิ จำปี จำปา

สำหรับศิลปะนิสัยอย่างสุดท้ายก็คือ มีความรักและชอบในการสะสมของเก่าโบราณวัตถุ ข้าพเจ้ามีความเป็นนักอนุรักษ์มาตั้งแต่เด็ก ในวัยเด็กข้าพเจ้าจะเก็บเงินค่าขนมส่วนหนึ่งมาซื้อหาสะสมแสตมป์ ธนบัตรเก่าและเหรียญกษาปณ์ จนถึงขนาดสมัครเข้าเป็นสมาชิกสมาคมเหรียญกษาปณ์ไทย หลังจากนั้นก็เริ่มให้ความสนใจในโบราณวัตถุประเภทเครื่องเงิน เครื่องถ้วยไหโบราณ และสิ่งสุดท้ายที่ข้าพเจ้าสะสมและให้ความสนใจศึกษา ค้นคว้าเป็นอย่างมากนั่นคือ โบราณวัตถุประเภทพระเครื่อง และเครื่องรางของขลังของไทย จนมีความรู้ความสามารถในขั้นซื้อขายแลกเปลี่ยนและกลายเป็นสัมมาอาชีพได้

สิ่งต่างๆ ที่กล่าวมานี้ คงจะเป็นการวิเคราะห์พื้นฐานในการดำเนินชีวิตได้ว่า ข้าพเจ้านั้นจะเป็นผู้ที่ชอบทำอะไรๆ ด้วยตัวของตนเอง ชอบความสันโดษ มีจินตนาการและโลกส่วนตัวมาก และเมื่อเข้ามาเรียนทางด้านศิลปะและทำงานศิลปะ อันถือว่าเป็นศิลปะนิสัยของข้าพเจ้าอีกสิ่งหนึ่งที่ข้าพเจ้ารักและชื่นชอบ จึง

เป็นสิ่งที่เหมาะสมและสอดคล้องกับอุปนิสัยของข้าพเจ้า และด้วยพื้นฐานศิลปะนิสัยต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้น ก็ได้ให้อิทธิพลถูกสะท้อน จนเทคนิควิธีการในการสร้างสรรค์ ทั้งที่ข้าพเจ้ารู้ตัวและไม่รู้ตัว อันเป็นไปตามสภาวะจิตได้สำนึกและสัญชาตญาณภายใน

2.1 อิทธิพลและแนวคิดปรัชญาตะวันออกในงานศิลปกรรม

ด้วยอุปนิสัยที่ข้าพเจ้าเป็นผู้ที่มีนิสัยรักการอ่านมาครั้งแต่เยาว์วัย อีกทั้งถือกำเนิดมาในบรรพพุทศาสนา ทำให้ข้าพเจ้ายิ่งเพิ่มความสนใจใคร่ศึกษาในศาสตร์ที่มีความลึกซึ้ง อันเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาและศาสนา ทั้งฝ่ายตะวันตกและตะวันออก

ในส่วนของแนวคิดปรัชญาและศาสนาตะวันออก ในทัศนะความคิดของข้าพเจ้านั้น ถือว่าเป็นหลักแห่งความจริงของชีวิตและทุกสรรพสิ่ง อันเป็นหนทางแห่งสัมมาทิฐิ ในการดำเนินชีวิตของข้าพเจ้า ความสุขุมลุ่มลึก แน่คิดที่คมคายและเป็นจริง สำหรับข้าพเจ้าถือว่าเป็นสิ่งที่สุุดสายธารทางความคิด และชีวิตของการเกิดมาเป็นมนุษย์แล้ว

จากการศึกษาหลักคำสอนในพุทธปรัชญา ทั้งฝ่ายเถรวาทและมหายาน อีกทั้งหลักปรัชญาโบราณในลัทธิเต๋า อันมีบ่อเกิดจากวัฒนธรรมจีน ซึ่งข้าพเจ้าก็มีเชื้อสายอยู่ในตัวด้วยนั้น ล้วนแล้วแต่มุ่งสั่งสอนให้มนุษย์ดำรงอยู่อย่างเคารพและอิงแอบกับธรรมชาติ มีชีวิตที่เรียบง่าย ปราศจากสิ่งปรุงแต่งที่ยุ่งยากซับซ้อน ลดความพอกพูนตัวตน มีความสันโดษ มองเห็นชีวิตโลกธรรมความเป็นไปที่มีขึ้น มีลง มีเกิดมีดับ เป็นเรื่องธรรมดา ธรรมชาติมีคู่ควรที่ไผ่หา ยึดมั่น ถือมั่น

2.2 อิทธิพลจากงานศิลปะสกุลช่างโบราณ

ข้าพเจ้าเป็นผู้ที่มีความสนใจ ศึกษา และมีความรักในการสะสมของเก่า โบราณวัตถุ ที่มีคุณค่าและมูลค่ามาตั้งแต่ยังเด็ก โดยเฉพาะโบราณวัตถุประเภทเครื่องรางของขลัง พระเครื่อง พระบูชา อันเป็นศิลปะในแบบไทยประเพณีของบรรพบุรุษบูรพาจารย์ ช่างศิลป์โบราณ จากการได้ศึกษาเรียนรู้จนได้ซาบซึ้ง พบเห็นความงดงาม อ่อนช้อยของรูปทรงลวดลายต่างๆ อีกทั้งจินตนาการ ฝีมือในการออกแบบในพุทธประติมากรรม พระเครื่อง พระบูชา เป็นสิ่งที่สร้างความติดตราตรึงใจและความหลงใหลให้กับข้าพเจ้าเป็นอย่างมากจนปลุกฝังเป็นศิลปะนิสัยและซ่อนเร้นแฝงตัวอยู่ในจิตได้สำนึกมาตลอดตั้งแต่ครั้งยังเด็กจวบจนปัจจุบัน

เมื่อข้าพเจ้าได้เป็นประติมากร ผู้สร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมร่วมสมัย สิ่งที่ถูกพันแฝงเร้นซ่อนตัวอยู่ในจิตใจและอุปนิสัยในการสะสมของข้าพเจ้าก็ได้ถูกสะท้อนถ่ายทอดและปลดปล่อยแสดงออกมาในผลงานศิลปกรรม โดยทั้งความจงใจ ตั้งใจ และความเป็นไปตามสัญชาตญาณ จิตได้สำนึกอันไม่รู้ตัว

ด้วยหลักแนวคิดอันเป็นปรัชญาชีวิตที่เป็นจริงเช่นนี้ ล้วนแล้วแต่ถูกถ่ายทอดและสะท้อนออกมาในผลงานศิลปกรรมของข้าพเจ้า ตามความรู้สึกนึกคิด ตามห้วงเวลาและอารมณ์ความปรารถนาในแต่ละช่วงการทำงาน เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงหลักแนวคิดปรัชญาชีวิต อันจะน้อมนำทั้งความคิดและการกระทำสู่ความดี ความงาม และความจริง ซึ่งถือว่าเป็นจุดหมายปลายทางอันสูงสุดในการดำเนินชีวิตของข้าพเจ้า

ภาพที่ 2.1 งานกะลาแกะสลักช่างโบราณไทย

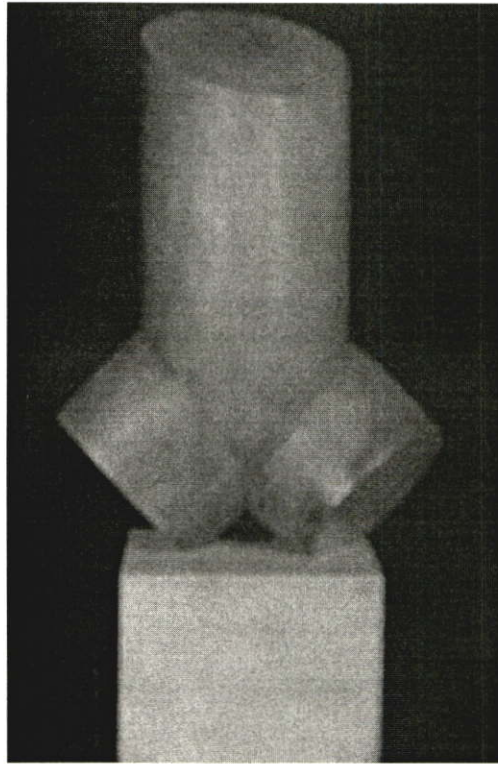
ภาพที่ 2.2 งานประติมากรรมนูนสูงสลักช่างโบราณไทยสมัยอยุธยา

2.3 งานศิลปกรรมที่เกี่ยวข้องและอิทธิพลที่ได้รับ

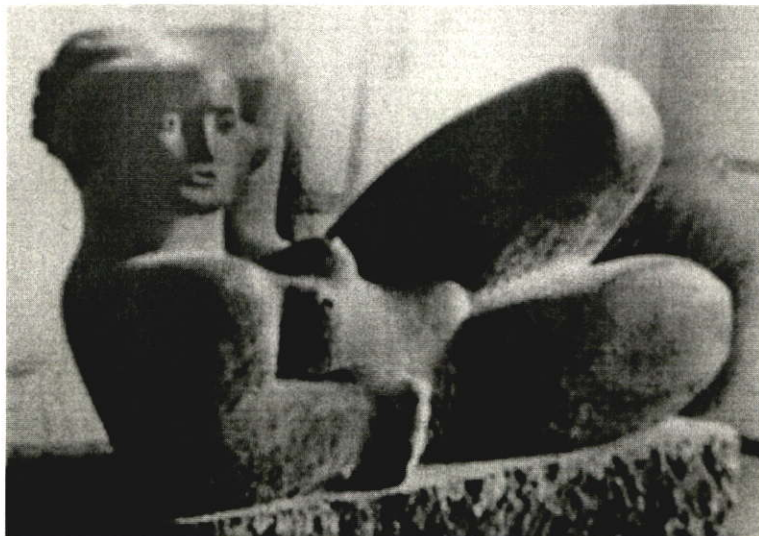
จากการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรม ในชุดอิริยาบถในงานประติมากรรมหินนั้น ถือได้ว่ารูปแบบเนื้อหาในผลงานศิลปกรรมมีความเป็นไปในแบบศิลปกรรมร่วมสมัย ซึ่งมีศิลปินร่วมสมัยมากมายที่ได้สร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมในลักษณะแนวทางนี้ ในส่วนของศิลปินที่ถือว่าเป็นแรงบันดาลใจ ที่ได้ให้อิทธิพลในการทำงานซึ่งถือว่าเป็นเรื่องธรรมดาของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรม แต่หากเป็นสิ่งที่ตีเสียอีกในการที่จะทำให้ผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมรู้จักวิเคราะห์ แยกแยะ จัดลำดับความคิด กลุ่มก้อนของรูปแบบและเนื้อหาของผลงานที่มีลักษณะกลมกลืน สอดคล้องกัน และยังสามารถนำส่วนที่ดีของศิลปินท่านอื่นเลือกนำมาประยุกต์ใช้และปรับปรุงผลงานของตนเอง ให้ได้บรรลุผลตามเจตนารมณ์ที่วางไว้

สำหรับศิลปินประติมากรที่ได้ให้อิทธิพลในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมของข้าพเจ้านั้นมีอยู่ 2 ท่าน ที่ข้าพเจ้าได้ศึกษางาน ได้แก่ Henry Moore ศิลปินประติมากรผู้มีชื่อเสียงชาวอังกฤษ เฮนรี มัวร์ ได้สร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมไว้มากมายหลายประเภท ไม่ว่าจะเป็นประติมากรรมสลักหิน ประติมากรรมหล่อโลหะ ซึ่งมีรูปแบบและเนื้อหาในการสร้างสรรค์ผลงานอันเป็นมุมมองเรื่องราวที่ได้รับความบันดาลใจมาจากรูปทรงของมนุษย์ โดยการนำรูปทรงเดิมมาตัดทอนและเสริมแต่งต่อเติมให้เป็นไปตามทัศนะและมุมมองของตนเอง อีกทั้งเทคนิคและวิธีการในการสร้างงาน ล้วนแต่เป็นสิ่งที่ประติมากรรุ่นหลังจำต้องศึกษาเรียนรู้ เพื่อนำไปพัฒนาการทำงานของตนเอง

ส่วนศิลปินอีกท่านที่จะต้องกล่าวถึง นั่นก็คือ Constantine Brancusi ศิลปินประติมากรผู้ยิ่งใหญ่ชาวโรมาเนีย บรันคูซี มิได้เป็นแต่เพียงประติมากรเท่านั้นหากแต่ท่าน มีความเป็นนักคิด นักปรัชญา ซึ่งความเป็นนักคิดนักปรัชญาของท่านนั้น ก็ได้สะท้อนและฉายชัดออกมาในผลงานของตัวเอง บรันคูซีได้สร้างสรรค์ผลงานไว้มากมายหลายประเภท ไม่ว่าจะเป็นงานประติมากรรมสลักหิน สลักไม้ หล่อโลหะ มีทั้งผลงานที่มีลักษณะกึ่งนามธรรมและงานนามธรรมผลงานโดยมากของท่านสร้างสรรค์ด้วยรูปทรงที่เรียบง่ายไร้การจัดวางองค์ประกอบที่ยุ่งยากสลับซับซ้อน แผ่เงารื่นไว้ซึ่งแง่คิดและมุมมองที่แยกคาย

ภาพที่ 2.3 ผลงานประติมากรรมร่วมสมัยโดย บรันนคูชี

ภาพที่ 2.4 ผลงานประติมากรรมร่วมสมัยโดย เฮนรี มั้วร์

บทที่ 3

แนวคิดในการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของข้าพเจ้าตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ข้าพเจ้ามักจะอาศัยความต้องการและการเรียกร้องจากสันชาตญาณ ความรู้สึกภายในเป็นหลักในการทำงาน ดังนั้นผลงานศิลปกรรมของข้าพเจ้า จึงมีรูปแบบ เนื้อหา เทคนิค วิธีการสร้างสรรค์ ที่ค่อนข้างมีความหลากหลาย แต่ก็มีผลงานที่เป็นแกนหลักอยู่ส่วนหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะทางรูปแบบ เนื้อหา และวิธีการที่สอดคล้องกลมกลืนกัน เป็นไปในทิศทางเดียวกัน หรือที่เรียกว่า เป็นผลงานในชุดเดียวกัน และก็มีผลงานอีกส่วนหนึ่งที่ถูกสร้างสรรค์ขึ้น โดยแรงบันดาลใจที่เกิดขึ้นโดยฉับพลัน เป็นไปตามสภาวะเรียกร้องภายใน เป็นไปโดยเฉพาะกาล แต่โดยทั้งหมดนี้ย่อมที่จะมีบางสิ่งบางอย่าง ที่ถือว่าเป็นเอกลักษณ์คุณลักษณะภายในตัวตนของข้าพเจ้า ที่ถูกถ่ายทอดสะท้อนออกมา

ในส่วนของผลงานประติมากรรมในชื่อชุด อิริยาบถในงานประติมากรรมหินนั้น เป็นการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในช่วงชีวิตที่ข้าพเจ้ามีความเบิกบาน ปลอดภัย โล่งสบายทั้งวิถีการดำเนินชีวิต และกระบวนการทางความคิด อุดมคติ เมื่อความเคร่งเครียด ความจริงจังในวิถีชีวิตและปัญหาอันยุ่งยากต่างๆ ได้ลดน้อยถอยลง อีกทั้งมุมมองอะไรต่างๆ ในชีวิตเริ่มมีความเป็นกลางและเรียบง่าย มิมีการปรุงแต่งที่ยุ่งยาก สลับซับซ้อน ผลงานศิลปะซึ่งถือว่าเป็นภาพสะท้อนทางความคิดของชีวิตก็ได้ฉายชัดถึงแนวความคิดดังที่กล่าวมานี้

มุมมองในชีวิตในสรรพสิ่งต่างๆ ก็เริ่มหวนกลับมาในสิ่งที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น มองเห็นความงดงามในโครงสร้างและสรีระรูปทรงที่เกี่ยวข้องและมีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิต โดยเฉพาะรูปร่างและเส้นอันประสานกลมกลืนในอิริยาบถของสตรีเพศ อันเป็นสิ่งที่ต้องตาต้องใจและมีพลังดึงดูดมนุษย์เพศชาย แ่มุมอันเป็นวิถีแห่งโลกวิสัยเป็นสิ่งที่เรามีอาจจะปฏิเสธได้ หากแต่เป็นสิ่งที่เราต้องเรียนรู้ ยอมรับ และดำเนินชีวิตให้อยู่ในครรลองที่ถูกต้อง ดีงาม และพร้อมยอมรับสภาพความเป็นไปที่เป็นจริง โดยมีหลักศีลธรรมเป็นตัวควบคุมความประพฤติปฏิบัติ

ความงดงามอ่อนโยน ทั้งทางสรีระกายภาพและด้านจิตใจอันเป็นจินตภาพของสตรีเพศนั้น เป็นสิ่งที่ถูกศิลปินหยิบยกนำมาแสดงออกทางด้านงานศิลปกรรมมาเป็นเวลาช้านาน และผลงานศิลปกรรมที่ได้รับการกล่าวถึง ยอมรับในความเป็นผลงานอัจฉริยะภาพทั้งในอดีตและปัจจุบัน ก็มักจะมีที่มาและแรงบันดาลใจมาจากสตรีเพศ ท่วงท่า อิริยาบถ ส่วนโค้ง ส่วนเว้า ในรูปลักษณะของสตรี ล้วนแล้วแต่เป็นทัศนธาตุความงดงามในศิลปะ หากแต่ข้าพเจ้ามิได้หยิบยกมาเฉพาะความงดงามเพียงแค่กายภาพเท่านั้น แต่ได้สอดแทรกแง่คิด ปรัชญา อุดมคติต่างๆ เพื่อเสริมสร้างผลงานศิลปกรรมให้ได้มีเนื้อหา ที่ลุ่มลึกลงไปในความงามของความคิดและมุมมอง เพื่อถ่ายทอดและสะท้อนเนื้อหา ความประทับใจอะไรบางอย่างอันเป็นฝ่ายนามธรรม ให้ออกมาเป็นเรื่องราวบอกเล่าในผลงานศิลปกรรม

ภาพที่ 3.1 สรีระและท่วงท่าของสตรีเพศคือแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม

ภาพที่ 3.2 สรีระและท่วงท่าของสตรีเพศคือแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม

ภาพที่ 3.3 สรีระและท่วงท่าของสตรีเพศคือแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม

ภาพที่ 3.4 สรีระและท่วงท่าของสตรีเพศคือแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม

3.1 รูปแบบการสร้างสรรค

ในส่วนรูปแบบผลงานประติมากรรมสลักหินของข้าพเจ้านั้น โดยส่วนใหญ่แล้วข้าพเจ้ามักจะสร้างสรรคผลงานในรูปแบบกึ่งนามธรรมและนามธรรม เพื่อให้ผลงานมีความสอดคล้องกับแกนหลักของปรัชญาความเชื่อที่ถูกนำมาถ่ายทอดออกมาเป็นเนื้อหาของผลงาน รูปแบบงานกึ่งนามธรรมที่ถูกข้าพเจ้านำมาใช้ในผลงานนั้นส่วนใหญ่จะเป็นการตัดทอนและลดรายละเอียด ของรูปทรงตามความเป็นจริงในธรรมชาติ

การลดทอนบาทของรายละเอียด ปลีกย่อยและการตัดทอนรูปทรงนั้นก็เพื่อเป็นการสะดวกในการถ่ายทอดเรื่องราวให้สอดคล้องกับเนื้อหาและหลักปรัชญาความเชื่อ ที่ต้องการจะถ่ายทอด อีกทั้งในบางครั้งก็ยังสามารถสร้างสรรครูปทรงที่มีความแปลกใหม่และแตกต่างไปจากสภาพเดิมๆ ของรูปทรงต้นแบบ แต่ก็ยังสามารถรับรู้และสื่อสารได้ว่ามันเป็นรูปร่างและรูปทรงของอะไร

ส่วนรูปทรงนามธรรมที่ถูกนำมาสร้างสรรคผลงานนั้นก็ล้วนแต่มีที่มาจากรูปทรงทางธรรมชาติเช่นเดียวกัน เช่น รูปทรงกลมของดวงอาทิตย์ รูปทรงของดวงจันทร์ อีกทั้งลักษณะรูปทรงที่เป็นอิสระอันได้มาจากคุณลักษณะของก้อนกรวด ก้อนหินตามลำธาร แม่น้ำ อีกทั้งลักษณะของพื้นผิวที่ขรุขระของหินที่เป็นธรรมชาติก็ได้ถูกปล่อยไว้เพื่อแสดงคุณค่าและคุณสมบัติของตัววัสดุเอง และเป็นการลดทอนความน่าเบื่อของพื้นผิวที่มีแต่ความราบเรียบเพียงอย่างเดียว

การตัดทอนรายละเอียดของรูปทรงทางธรรมชาติในผลงานศิลปะของข้าพเจ้านี้ ก็เพื่อสะท้อนให้เห็นเพียงแก่นแกนของสาระสำคัญลักษณะเพื่อใช้แทนค่าและสื่อให้รู้สึกถึงบางสิ่งบางอย่างที่ข้าพเจ้าต้องการจะถ่ายทอด โดยมีปรัชญาตะวันออกเป็นรากเหง้าและพื้นฐานทางความคิดของข้าพเจ้า

3.2 เทคนิคและวิธีการในการสร้างสรรค

สำหรับการสร้างสรรคผลงานประติมากรรมนั้น ข้าพเจ้าใช้วัสดุเพียงประเภทเดียวในการสร้างสรรคงาน นั่นก็คือ แท่งหินกับสิ่วแกะสลัก แล้วก็สร้างสรรคผลงานประติมากรรม ในรูปทรงที่เรียบง่าย กลมกลืนตัดทอนรูปทรงให้เหลือแต่เพียงส่วนที่จำเป็นที่ความต้องการจะแสดงออกเท่านั้น

เทคนิคและวิธีการสร้างสรรคผลงานประติมากรรมของข้าพเจ้านั้นถือว่าเป็นสิ่งที่พื้นๆ ปราศจากกรรมวิธีที่ยุ่งยาก สลับซับซ้อน และวัสดุที่ผสมผสานหลากหลาย ซึ่งอาจจะถือได้ว่าเป็นการย้อนกลับไปสู่รากเหง้าและจุดเริ่มต้น ในการสร้างสรรคผลงานศิลปกรรมมาตั้งแต่สมัยโบราณแล้ว หากแต่สาระของมัน เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณลักษณะที่มีความเรียบง่าย ความพอเพียง ความไว้จริตที่ปรุ้งแต่งยุ่งยาก ความพอใจในสิ่งที่ตนได้ คนมี ซึ่งสอดคล้องกับทัศนคติ อุปนิสัยและการดำรงชีวิตของข้าพเจ้า

ในส่วนของหินที่นำมาแกะสลักข้าพเจ้าเลือกใช้แต่เพียงหินอ่อนชนิดเดียวซึ่งคุณสมบัติของหินอ่อนนั้นเห็นหินที่มีเนื้อละเอียด อีกทั้งยังมีลวดลายที่สวยงาม สีสันที่แปลกตา สร้างจินตนาการ เร้าอารมณ์แก่ผู้พบเห็นเมื่อนำมาสร้างสรรคผลงาน สามารถขัดแต่งให้เรียบเพื่อแสดงคุณค่า สาระความงดงามของสีสันและเส้นสายที่มีอยู่ในเนื้อหินได้ จึงเป็นการเพิ่มคุณค่าและเสริมราคาให้กับตัวผลงานประติมากรรมสลักหินยิ่งขึ้นไปอีก

ภาพที่ 3.5 ฆ็อนและสั้วประเภทต่างๆ อันเป็นเครื่องมือธรรมดาอย่างง่าย ๆ
ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม

บทที่ 4

วิธีดำเนินการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรม ให้ได้มีความลงตัวและสมบูรณ์แบบตามคุณค่าเจตนารมณ์ของงานนั้น นอกจากจะมีความชัดเจนในรูปแบบและเนื้อหา ที่ต้องการจะถ่ายทอดและสื่อถึงในตัวผลงานแล้วนั้น ยังจะต้องมีความชำนาญในเทคนิควิธีการที่จะนำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน อีกทั้งขบวนการในการสร้างงาน ก็ต้องมีขั้นตอน แบบแผนที่แน่นอนชัดเจน และเป็นไปตามลำดับขั้นที่วางไว้

4.1 ภาพร่างและกระบวนการสร้างงาน

สำหรับการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมสลักหินของข้าพเจ้านั้น รูปแบบและเนื้อหาของผลงานล้วนแต่เป็นเรื่องราวแรงบันดาลใจที่ได้รับจากรูปทรงของมนุษย์ชาติ ดังนั้นก่อนที่จะสร้างสรรค์ผลงานจริง ข้าพเจ้าจำต้องบันทึกความคิด เรื่องราว เนื้อหา รูปแบบที่ต้องการจะถ่ายทอด ให้ออกมาเป็นภาพร่างลงบนกระดาษด้วยดินสอบ้าง ปากกาบ้าง อีกทั้งบางภาพก็มีความเป็นไปได้ในลักษณะงานจิตรกรรมด้วยการลงด้วยสีเทียนหรือหมึกจีน ภาพร่างผลงานของข้าพเจ้านั้น ถือว่าเป็นตัวผลงานจิตรกรรมชิ้นหนึ่ง บางภาพเกิดขึ้นจากการบันทึกอารมณ์และความคิดโดยฉับพลัน บางภาพเป็นการทำงาน ในลักษณะคลี่คลาย ตัดทอนรูปทรงโดยหามุมมองที่แตกต่างกันไป แล้วจึงนำภาพร่างเพียงบางภาพที่มีความสมบูรณ์เหมาะสม มาเป็นแบบในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมสลักหิน

ในส่วนวัสดุหินที่นำมาสร้างงานนั้น ข้าพเจ้าเลือกใช้แต่เพียงหินอ่อนประเภทเดียว โดยการนำมาจากเหมืองหินที่ จ.สระบุรี และ จ.นครราชสีมา และหินอ่อนบางชนิดก็เป็นหินอ่อนที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ เช่น เวียดนาม อิตาลี โดยการได้มาจากบริษัทนำเข้าหินอ่อนชั้นนำของเมืองไทย การเลือกวัสดุหินที่จะนำมาแกะสลักนั้น ก็ต้องอาศัยความชำนาญในการอ่านเนื้อหินมิใช่หินทุกก้อนจะนำมาแกะสลักหินได้ เหตุเพราะว่าหินอ่อนนั้นเป็นหินที่มีลวดลายและลายเส้นแร่ธาตุต่างๆ มาก ถ้านำหินที่มีสายแร่ที่ผ่านทางรูปทรงที่จะแกะ เมื่อนำมาสลักอาจเกิดการแตกร้าวได้

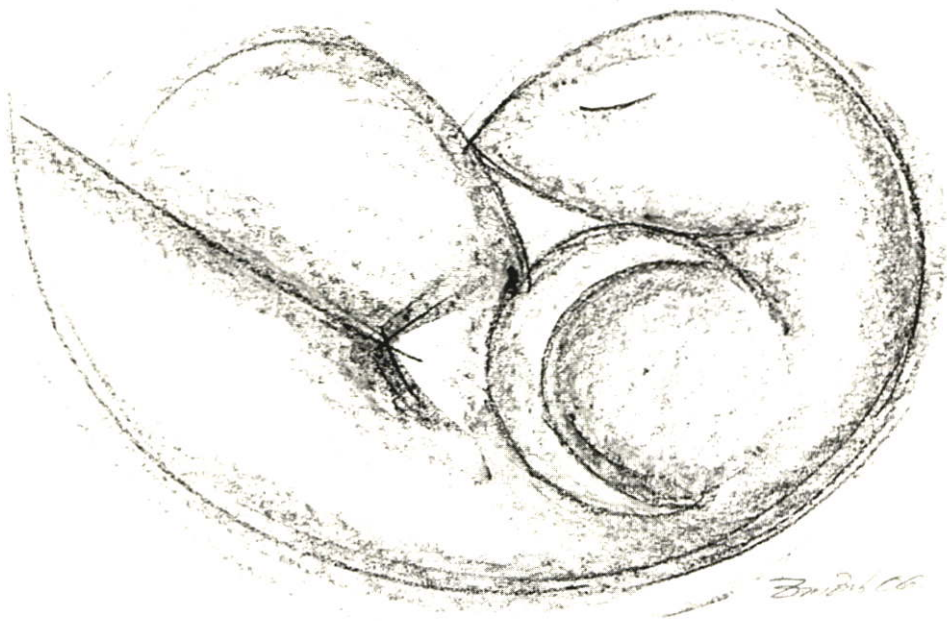
สำหรับเครื่องมือ ก็ถือว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการสร้างงาน ผู้สร้างจะต้องรู้ซึ้งถึงคุณสมบัติของเครื่องมือในแต่ละประเภท ในแต่ละขั้นตอนในการทำงานหินที่พร้อมในการแกะสลัก เมื่อนำมาร่างภาพตามแบบร่างแล้ว ความชำนาญในการใช้เครื่องมือและฝีมือชั้นเชิงทางงานช่าง ก็ขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถของผู้สร้างงาน งานประติมากรรมสลักหินเป็นงานหนัก และมีกระบวนการการสร้างงานที่ต้องเป็นไปตามขั้นตอนอย่างเคร่งครัด มิฉะนั้นผลงานก็จะไม่บรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่วางไว้

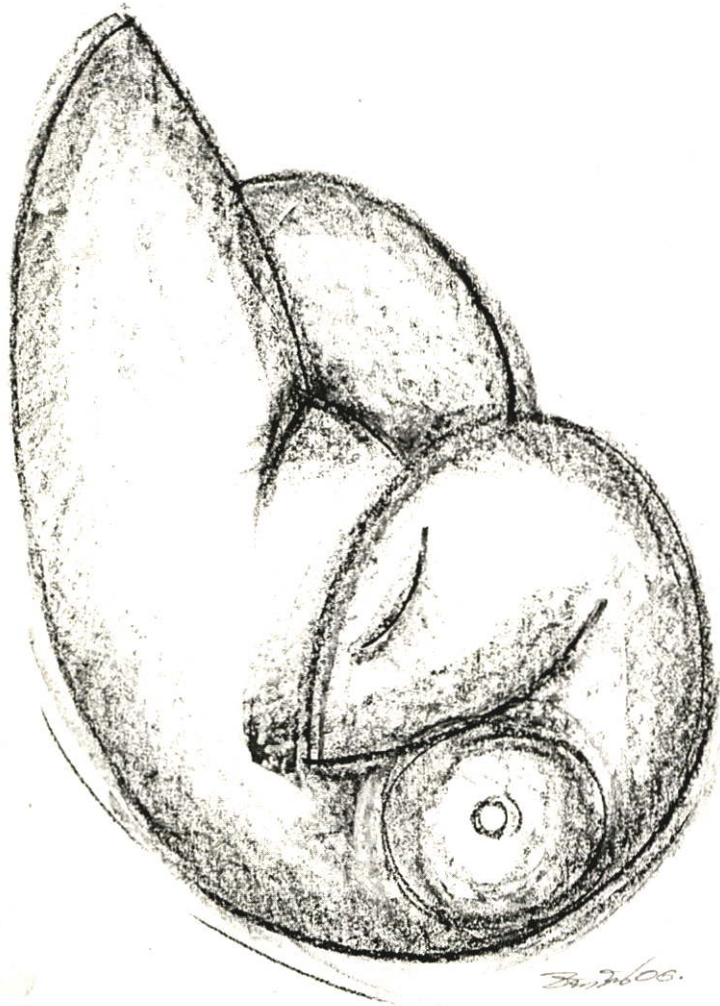
ภาพที่ 4.1 ภาพร่างวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1

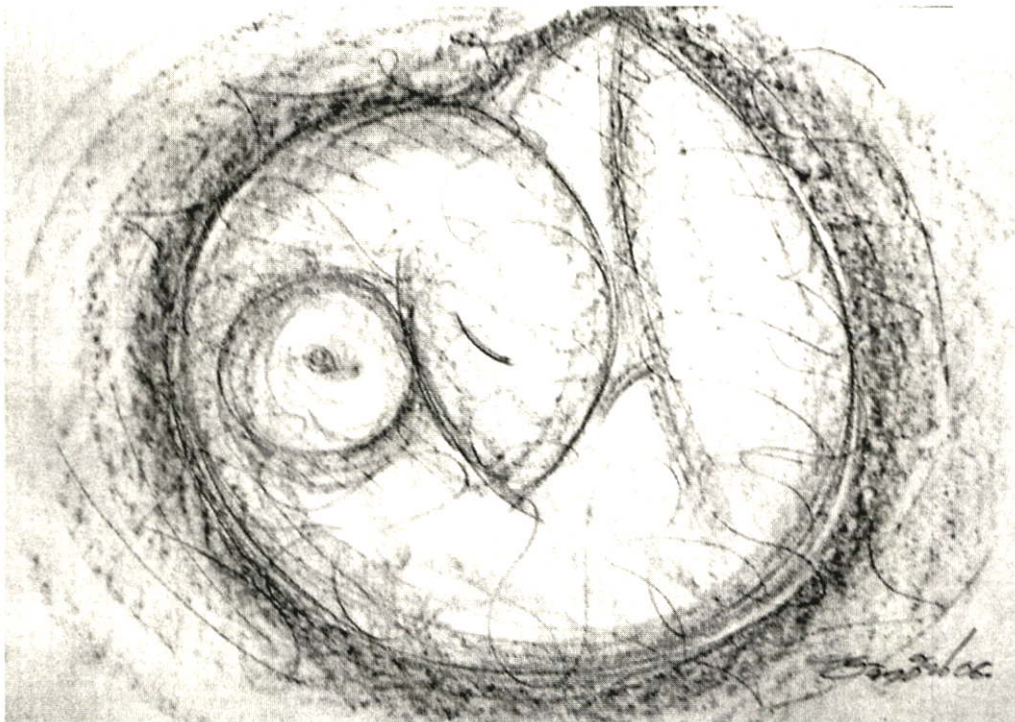
ภาพที่ 4.2 ภาพร่างวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2

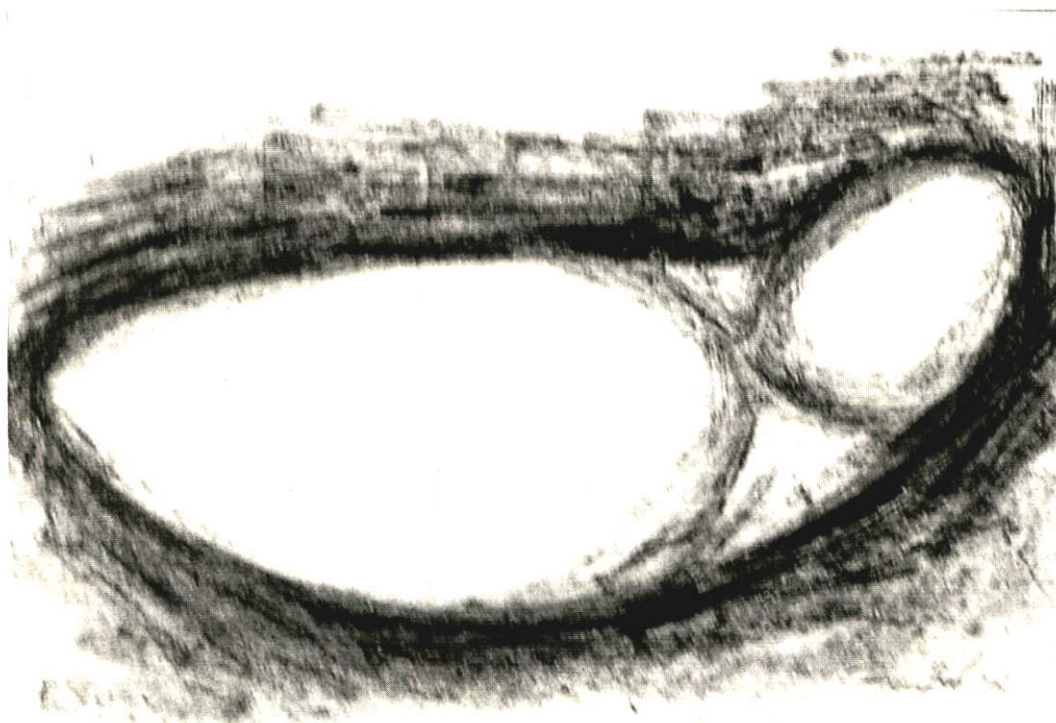
ภาพที่ 4.3 ภาพร่างวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3

ภาพที่ 4.4 ภาพร่างวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4

ภาพที่ 4.5 ภาพร่างวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 5

ภาพที่ 4.6 ภาพร่างวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 6

ชัดอันแสดงออกเพื่อการเน้นย้ำรูปทรงของเนื้อหาให้เด่นชัด นูนเด่นเป็นสง่าออกจากรูปทรงของก้อนหินที่นำมาแกะสลัก และในส่วนของเส้นที่บางเบา นั้น ก็เป็นการสร้างรายละเอียดปลีกย่อยที่มีอยู่ในรูปทรงหลัก ข้าพเจ้ามักจะใช้เส้นโค้งในผลงาน ก็เพื่อแสดงให้เห็นถึงลักษณะที่อ่อนโยนแต่ว่า นุ่มนวล และใช้เส้นโค้งเพื่อลดความแข็งกระด้างของวัสดุหิน ให้ดูมีความสวยงามบางเบายิ่งขึ้น

พื้นผิว หินถือว่าเป็นวัสดุที่มีความแข็งกระด้าง ขรุขระตามธรรมชาติ การแกะสลักก็เพื่อการสร้างรูปทรงและพื้นผิวใหม่ให้กับก้อนหิน เมื่อแกะสลักจนได้รูปทรงที่ตรงตามความต้องการแล้ว การขัดหินในส่วนของรูปทรงให้มีความราบเรียบ มันวาว ก็เพื่อแสดงให้เห็นความแตกต่างและการทำงานร่วมกันระหว่างรูปทรงธรรมชาติกับรูปทรงที่ถูกสร้างสรรค์ขึ้น โดยมีพื้นผิวที่แตกต่างเป็นตัวจำกัดเรื่องราวของรูปทรงพื้นผิวที่ราบเรียบ เป็นมันวาวในส่วนของรูปทรงเนื้อหา ยังสามารถแสดงให้เห็นถึงความงดงามของลวดลายและสีสันทันของหินที่มีมาตามธรรมชาติ ส่วนพื้นผิวอันเป็นฉากหลังของรูปทรงหลัก ข้าพเจ้ามักจะปล่อยให้รอยลิวของการแกะสลักไว้ เพื่อแสดงให้เห็นถึงลักษณะและคุณสมบัติของการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมสลักหิน และเสริมสร้างพื้นผิวที่แตกต่างเพื่อขับให้รูปทรงที่เป็นเนื้อหาในตัวผลงานมีความเด่นแสดงคุณค่าได้มากขึ้น

สีผลงานประติมากรรมโดยทั่วไป มักจะแสดงคุณค่าทางความงามโดยอาศัยปริมาตรกินระวางในเนื้อที่แต่ในผลงานประติมากรรมสลักหินนั้น กลับสามารถแสดงคุณค่าในมิติของงานจิตรกรรมได้ หินอ่อนที่ข้าพเจ้านำมาแกะสลักถือว่ามีคุณสมบัติตามธรรมชาติอยู่อย่างหนึ่ง ซึ่งหินชนิดอื่นไม่นั้นก็คือ มีสีสันทันและลวดลายตามธรรมชาติที่สวยงาม ดังนั้นการเลือกหินอ่อนที่จะนำมาแกะสลักนั้น ต้องมีความเข้าใจและรู้จักชนิดสีสันทันและลวดลายของหิน เพื่อเสริมสร้างคุณค่าความงามให้กับตัวผลงานประติมากรรมสลักหิน รูปทรงของเนื้อหาเมื่อได้รับการขัดเกลา จนราบเรียบเป็นมันวาวเข้าถึงเนื้อหาสาระของหินอ่อนแล้ว สีสันทันและลวดลายตามธรรมชาติของหินก็จะเปล่งประกายแสดงศักยภาพสีสันทัน ลวดลาย ความงามที่มีอยู่ภายในตนเองออกมา และถือว่าเป็นเนื้อหารองที่เสริมสร้างเนื้อหาหลักของรูปทรงที่ถูกสร้างสรรค์ อันถือว่าเป็นคุณสมบัติและเอกลักษณ์ของผลงานประเภทงานประติมากรรมสลักหิน

4.4 วิเคราะห์โครงสร้างองค์ประกอบ

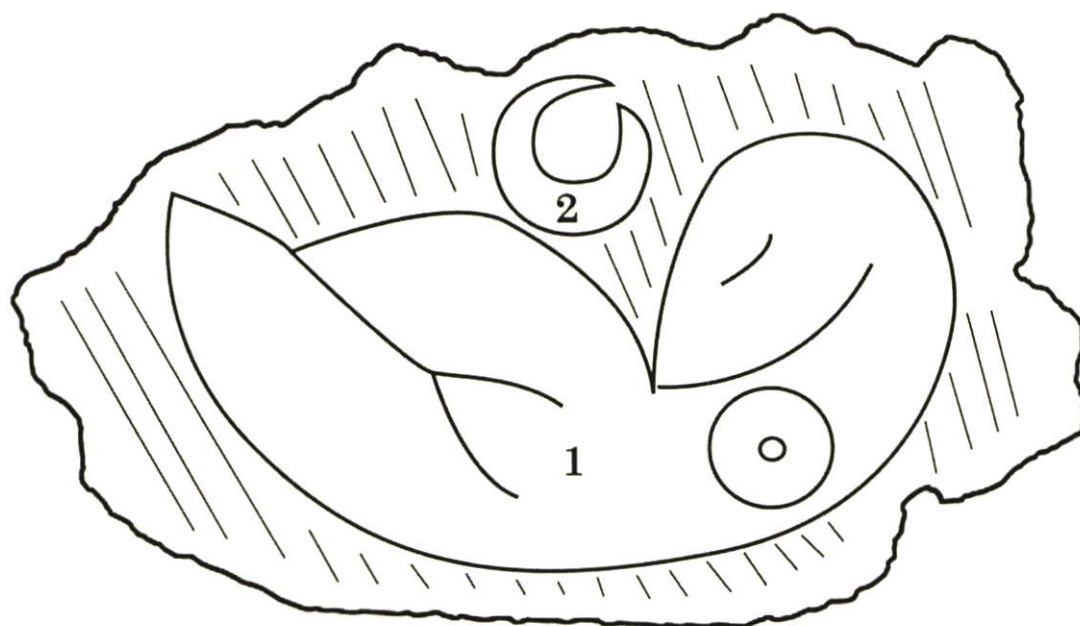
วิเคราะห์ภาพ ใต้แสงจันทร์

ความเป็นเด่น รูปทรงหลักที่ถือว่ามีคุณค่าโดดเด่นและเป็นประธานของภาพผลงาน คือรูปทรงหมายเลข 1 เป็นการจัดวางรูปทรงเดี่ยวที่มีขนาดใหญ่ เป็นตัวองค์ประธานและดำเนินเรื่องอยู่กลางภาพของผลงาน โดยมีเส้นเป็นตัวสร้างเนื้อหาอยู่ในรูปทรงว่าต้องการแสดงและสื่อให้รู้สึกถึงว่าเป็นรูปทรงของสตรีเพศ

ความเป็นรอง รูปทรงหมายเลข 2 เป็นรูปทรงส่วนรองที่แยกตัวออกจากรูปทรงหลัก โดยแสดงสัญลักษณ์เรื่องราวที่บ่งบอกโดยตัวรูปทรงว่าเป็นดวงจันทร์เสี้ยวเพื่อใช้สื่อให้รู้ถึงเรื่องราวที่ข้องเกี่ยวกับกาลเวลา โดยลอยเด่นเหนือรูปทรงหลัก

ความขัดแย้ง รูปทรงหลักและรูปทรงรองถูกสร้างโดยการขัดแต่งผิวให้ราบเรียบเป็นมันวาว เพื่อแสดงสาระของเนื้อหา โดยการสร้างความขัดแย้งกับพื้นภาพที่รองรับรูปทรงอันเป็นเรื่องราว ด้วยการแกะสลักในลักษณะปล่อยให้ลิวไว้ในลักษณะหยาบๆ เพื่อขับให้รูปทรงเด่นและรูปทรงรองแสดงศักยภาพของตนเอง

เอกภาพ รูปทรงเด่นและรูปทรงรอง เป็นการทำงานร่วมกันเพื่อนำเสนอเรื่องราวเนื้อหาของภาพผลงาน โดยถูกกำหนดให้อยู่ร่วมกันภายในรูปทรงอันเป็นอิสระของหินเพียงก้อนเดียว พื้นผิวของผลงานที่มีทั้งความราบเรียบกับพื้นผิวที่ปล่อยทิ้งไว้ให้ขรุขระเป็นอิสระ รูปทรงที่ถูกสร้างขึ้นกับรูปทรงโดยธรรมชาติ สิ่งเหล่านี้คือความขัดแย้งที่ถูกกำหนดให้ดำรงอยู่ในตัวผลงานอย่างมีเอกภาพ

ภาพที่ 4.7 ภาพวิเคราะห์ผลงานนิทราได้แสงจันทร์ พ.ศ. 2549

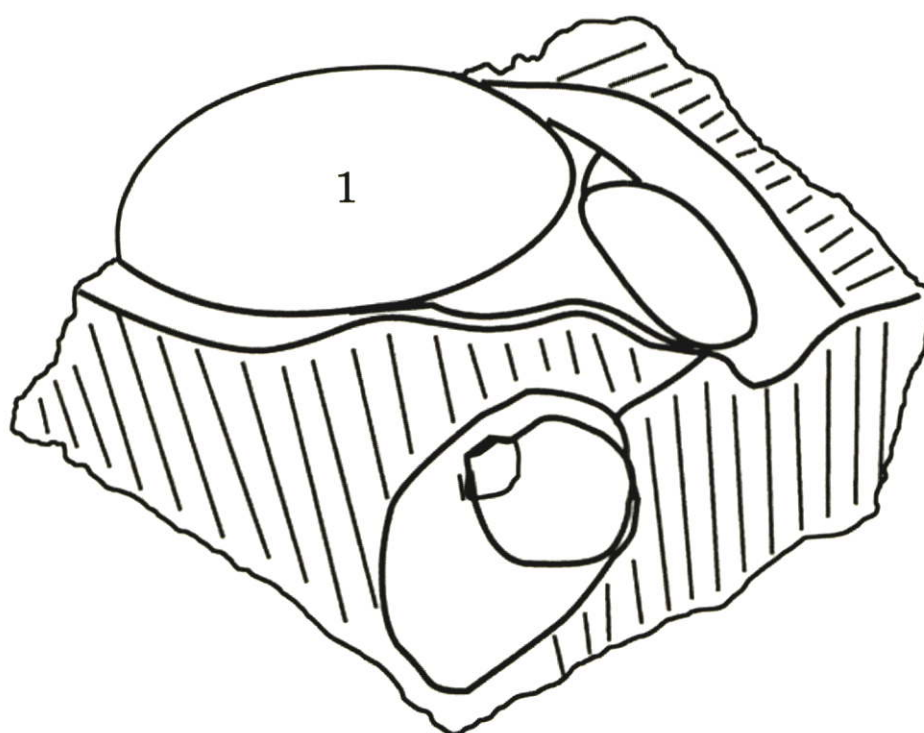
วิเคราะห์โครงสร้างองค์ประกอบ

วิเคราะห์ภาพ ตัวตนกับความว่าง

ความเป็นเด่น รูปทรงหมายเลข 1 คือรูปทรงเด่นที่ถูกสร้างสรรค์ขึ้นในลักษณะรูปทรงเดี่ยวที่ถูกแกะสลักอยู่บนก้อนหินก้อนใหญ่ โดยปล่อยให้ธรรมชาติอันเป็นอิสระของรูปทรงหินคงอยู่ไว้ โดยมีได้เข้าไปจัดการหรือยุ่งเกี่ยว หากแต่มีการเลือกจัดวางองค์ประกอบของรูปทรงใหม่ให้สอดคล้องและลงตัวกับรูปทรงของหินตามธรรมชาติ

ความขัดแย้ง รูปทรงหลักที่ถูกแกะสลักและขัดผิวจนเกิดลักษณะเป็นมันวาวจนเห็นสีส้มและลดทอนความงดงามของหินก่อให้เกิดปฏิกิริยาความขัดแย้งกับพื้นผิวและรูปทรงอันเป็นอิสระของรูปทรงหินตามธรรมชาติ ในขณะที่เดียวกันลักษณะของความขัดแย้งนี้ ก็สามารถดำรงอยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นเอกภาพ และต่างก็เสริมสร้างคุณลักษณะของกันและกัน

เอกภาพ การสร้างสรรค์ผลงานในลักษณะที่ปล่อยให้เรื่องราวเนื้อหาของชิ้นผลงานเดี่ยว ในลักษณะของมวลปริมาตรทางงานประติมากรรมสลักหิน ย่อมแสดงให้เห็นถึงการจัดวางองค์ประกอบอย่างมีเอกภาพและความลงตัวของผลงาน

ภาพที่ 4.8 ภาพวิเคราะห์ผลงานตัวตนกับความว่าง พ.ศ. 2550

4.5 การพัฒนาผลงาน

การสร้างสรรคผลงานประติมากรรมสลักหินในช่วงระยะแรกของการทำงานนั้น เป็นการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมในรูปแบบลอยตัวดูได้รอบด้าน โดยอาศัยการบอกเล่าเนื้อหาและเรื่องราวด้วยรูปทรงเพียงรูปทรงเดียว หรือมีผลงานบางชิ้นที่มีการทำงานร่วมกันระหว่างรูปทรง 2 รูปทรง รายละเอียดปลีกย่อยต่างๆ ที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากรูปร่างของสตรีเพศได้ถูกตัดทอนให้คงเหลือไว้ในลักษณะของภาพสัญลักษณ์เพื่อใช้สื่อให้รู้สึกถึงเนื้อหาและเรื่องราว โดยยังคงแฝงปรัชญาทางความคิดที่ว่าต้องดำเนินชีวิตและการทำงานให้สอดคล้องกันบนพื้นฐานของความเรียบง่าย ไร้การปรุงแต่งทางมายาคติที่ยุ่งยากซับซ้อน และย้อนกลับไปสู่การสร้างสรรคผลงานในแบบโบราณ ซึ่งถ่ายทอดสาระทางจิตลงสู่ดวงใจโดยปราศจากกรรมวิธีที่ต้องอาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างมากมายหรือแทบทั้งหมด

เมื่อการทำงานได้ดำเนินมาถึงระยะของการเปลี่ยนแปลงทางรูปแบบ โดยได้รับความบันดาลใจจากการที่ได้เดินทางไปเลือกหาหินอ่อนตามที่ต่างๆ ซึ่งได้เห็นโครงสร้างของความงดงามตามธรรมชาติของก้อนหินที่ยังมิได้นำมาแกะสลัก ลักษณะของรูปทรงที่เป็นอิสระ รอยแหวน รอยเว้าและพื้นผิวที่ได้ถูกกัดเซาะของก้อนหินที่ได้ผ่านกาลเวลามานับพันนับหมื่นปี ก็ได้สร้างสรรค์แรงบันดาลใจทางความคิดใหม่ขึ้นมาผนวกเข้ากับหลักปรัชญาความเป็นจริงที่เป็น ไปของสรรพสิ่ง ที่มีการเกิดการดับ มีคำมีขาว มีความแข็งกระด้าง มีความอ่อนโยน มีสิ่งที่ถูกควบคุมมีสิ่งที่เป็นอิสระ โดยการนำหลักการนี้มาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม ด้ายการสร้างรูปทรงอันเป็นเรื่องราวและเนื้อหาเดิม หากแต่ได้ปล่อยให้รูปทรงที่ถูกสร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่คงอยู่ในรูปทรงภายนอกของก้อนหินที่มีรูปทรงอันเป็นอิสระตามธรรมชาติ ทำให้เกิดความขัดแย้งและก่อให้เกิดมิติทางความคิด ซึ่งตรงตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

ความขัดแย้งกันในตัวผลงานระหว่างรูปทรงที่ถูกสร้างขึ้นกับรูปทรงที่มีมาตามธรรมชาติ พื้นผิวที่ราบเรียบกับพื้นผิวที่ขรุขระเส้นโค้งกับเส้นตรง สิ่งที่ถูกควบคุมกับสิ่งที่ถูกปลดปล่อย สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นสถานะที่เป็นจริงตามธรรมชาติ ต่างเปรียบเสมือนเหรียญสองด้านที่หลอมรวมเป็นสิ่งเดียว หรือเป็นสถานะตามธรรมชาติของความขัดแย้งที่กลมกลืน ผลงานในระยะนี้ถือว่าให้ความเป็นอิสระทางความคิดและมีความสุขในการทำงานมากขึ้น ความตึงเครียดจากการต้องควบคุมการทำงานโดยทั้งหมดเริ่มห่างหาย โดยมีความอิสระเข้ามาแทนที่ หากแต่แก่นหลักความคิดเดิมก็ยังคงอยู่ คือ ต้องสร้างสรรค์ผลงานที่อยู่บนพื้นฐานของความเรียบง่าย ไร้การปรุงแต่งทางมายาคติที่ยุ่งยากซับซ้อน

ผลงานประติมากรรมในช่วงระยะการสร้างสรรคหลังสุด ได้แสดงให้เห็นถึงสถานะทางความคิดและจิตใจ ซึ่งเป็นอิสระอย่างมาก ผลงานบางชิ้นได้หวนกลับมาสู่รูปทรงที่เรียบง่าย คล้ายก้อนเม็ดกรวดตามธรรมชาติ คล้ายประหนึ่งว่าจะหนีห่างจากสถานะการณ์ทำงานที่ซ้ำซากจำเจ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงอุปนิสัยส่วนตัวที่ไม่ชอบทำอะไรย่ำอยู่กับที่ หากแต่การย้อนกลับไปสู่เรื่องของรูปทรงเพียงรูปทรงเดีวนี้ ก็ได้มีพัฒนาการทางการทำงานคือเริ่มใช้รูปทรงนี้เรียบง่ายผสมผสานกับเส้นเพียงไม่กี่เส้นก็สามารถสะท้อนและบ่งบอกถึงเรื่องราวและเนื้อหาของผลงานได้

ผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 4.9 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1
หญิงเปลือย พ.ศ. 2549 แกะสลักหินอ่อน 35 x 45 ซม.

ภาพที่ 4.10 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2
นิทราได้แสงจันทร์ พ.ศ. 2549 แกะสลักหินอ่อน 35 x 60 ซม.

ภาพที่ 4.11 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3
พระจันทร์เสี้ยวในร่างหญิงเปลือย พ.ศ. 2550 แกะสลักหินอ่อน 40 x 60 ซม.

ภาพที่ 4.12 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4
นินทรา พ.ศ. 2550 แกะสลักหินอ่อน 40 x 40 ซม.

ภาพที่ 4.13 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 5
ท่วงท่าและลีลา พ.ศ. 2550 แกะสลักหินอ่อน 30 x 45 ซม.

ภาพที่ 4.14 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 6
ท่วงท่าและลีลา พ.ศ. 2550 แกะสลักหินอ่อน 25 x 40 ซม.

ภาพที่ 4.15 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 7
พระจันทร์เสี้ยวในร่างหญิงเปลือย พ.ศ. 2550 แกะสลักหินอ่อน 40 x 40 ซม.

ภาพที่ 4.16 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 8
ตัวตลกกับความว่าง พ.ศ. 2550 แกะสลักหินอ่อน 60 x 60 ซม.

ภาพที่ 4.17 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 9
กำเนิด พ.ศ. 2550 แกะสลักหินอ่อน 30 x 30 ซม.

บทที่ 5

สรุปผลการสร้างสรรค์และข้อเสนอแนะ

ผลงานศิลปกรรมในชุดอิริยาบถในงานประติมากรรมหิน ที่ถูกสร้างสรรค์ขึ้นในช่วงระยะเวลาการศึกษาในระดับศิลปกรรมศาสตร์มหาบัณฑิตนี้ ถือได้ว่ามีความเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปตามครรลองของประสบการณ์ชีวิต ทั้งทางด้านความคิดปรัชญาความเชื่อและสภาพแวดล้อม สิ่งต่างๆ ที่เข้ามากระทบชีวิตไม่ว่าจะเป็นรูปธรรมและนามธรรม ล้วนมีผลต่อการสร้างงานศิลปะแทบทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นในด้านเนื้อหา รูปแบบ อีกทั้งเทคนิคกระบวนการทำงาน ความกดดัน เครื่องเคียดจากการทำงานในระยะเริ่มแรกเริ่มผ่อนคลาย ภาพผลงานในช่วงระยะหลังจึงมีความเป็นอิสระ สดใส รื่นเริง ด้วยมุมมองที่ทัศนคติที่เป็นแง่บวก

รูปแบบของรูปทรง เริ่มมุ่งเข้าสู่ความเรียบง่าย โปร่งเบาว่างสบายและในขณะเดียวกันก็สะท้อนแง่คิดและแฝงไว้ซึ่งมุมมองทางปรัชญา และในขณะเดียวกันก็มองเห็นความเข้มงวดความประณีต ทักษะเชิงช่างที่ถูกถ่ายทอดลงบนชิ้นงาน การหยิบเลือกทัศนธาตุทางศิลปะ มีการเลือกหาและตัดทอนให้อยู่ในแนวทางและเป็นไปตามทิศทางของเนื้อหาที่ถูกถ่ายทอดสะท้อนออกมาในผลงาน รูปแบบของผลงานปราศจากการจัดวางองค์ประกอบที่ยุ่งยาก วุ่นวาย สลับซับซ้อน ซึ่งสื่อให้เห็นถึงปรัชญาชีวิตที่มีความเรียบง่ายสอดคล้องกับความกลมกลืนของธรรมชาติ

ความเปลี่ยนแปลงของชีวิตย่อมดำเนินไป ความเปลี่ยนแปลงในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะย่อมที่จะดำเนินควบคู่ไปด้วยเช่นเดียวกัน เพราะชีวิตคือบ่อเกิดและจุดเริ่มต้นของศิลปะ เมื่อชีวิตเปลี่ยนแปลงศิลปะย่อมแปรเปลี่ยนตาม นี่คือนิยามของสภาพความเป็นไปและเป็นจริงของผู้สร้างงานศิลปะ

บรรณานุกรม

- ชะลูด นิ่มเสมอ , องค์ประกอบศิลปะ กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช จำกัด 2531
- เดชา วราชุน คูจิภัทรนิทรศการศิลปกรรมย้อนหลัง ณ พิพิธภัณฑ์แห่งชาติ หอศิลป์ มีนาคม 2546
- พุทธธรรม พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย มิถุนายน 2545
- อมตะพระกรู พิศาล เตชะวิภาค เจ. फिल्म โปรเซส จำกัด ส.ค. 2546
- มรดกแผ่นดิน เขมณัฐ หล่อศรีสุภชัย บ. พุทธศิลป์ไทย จำกัด ต.ค. 2549
- หลงศิลป์ในถิ่นแจก ชนาธิป ชัยยะ คนวันศุกร์ พ.ย. 2547
- หลงศิลป์ในถิ่นผู้ดี ชนาธิป ชัยยะ คนวันศุกร์ พ.ย. 2547